

Özel Sayı | Ekim- Kasım 2019

 EPDAD
BÜLTEN

////// Yayına Hazırlayanlar ////

Prof. Dr. Cemil Öztürk
Doç. Dr. Arzu Meryem Demirkıran
Şafak Oğuz
Çağlar Acar

ŞUNUS

Öğretmenlik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon derneği (EPDAD) 2012 yılında kurulmuştur. Amacı uluslararası standartlarda bir dış değerlendirme kuruluşu haline gelerek Türkiye’de öğretmen eğitimi alanında kalite güvence sisteminin kurulması, geliştirilmesi ve yürütülmesine katkıda bulunmak; böylece Türkiye’de öğretmen yetiştirmede “mükemmeliyete ulaşma” hedefinin gerçekleşmesine hizmet etmektir.

2017-2018 değerlendirme döneminde 4 üniversitede 7 programı, 2018-2019 döneminde 9 üniversitede 28 programı akredite eden EPDAD; halen 5’i KKTC’de bulunan 29 üniversitede 70 programın değerlendirme faaliyetlerini yürütmektedir.

Söz konusu üniversitelerin dağılımına bakıldığında yükseköğretim gelenekleri, tarihsel arka planları, vakıf veya devlet üniversitesi olma gibi değişkenlere göre farklılıklar gösterdikleri görülmektedir. Bu tablo, EPDAD’ın Türkiye’nin gerçek anlamda ulusal kalite kuruluşu haline geldiğini teyit etmekte; KKTC’den başlayarak ülke sınırlarının dışına taşma hedefi yolunda ilk adımın atıldığına işaret etmektedir.

EPDAD, YÖKAK ve EUA – ENQA tarafından ortaya konan ilke ve esasları tümüyle uygulamaya çalışmaktadır. Bunu yaparken Öğretmen yetiştirmede kaliteyi artırmak; Sürekli gelişimi desteklemek; Araştırma ve inovasyonu geliştirmek; Akreditasyonun değerini artırmak; Model bir akreditasyon kuruluşu olmak; Model bir öğrenme organizasyonu olmak gibi stratejik hedefleri gerçekleştirmeye çalışmaktadır. EPDAD bu bağlamda planlı ve programlı çok sayıda faaliyet yürütmüştür.

EPDAD’ın bugüne gelmesinde pek çok kişi ve kuruluşun önemli katkıları olmuştur. YÖK Başkanı Prof. Dr. Yekta SARAÇ, YÖKAK Başkanı Prof. Dr. Muzaffer ELMAS, YÖK Yürütme Kurulu Üyesi Prof. Dr. Mehmet ŞİŞMAN, Prof. Dr. Alipaşa AYAS, önceki dönemler55 ve mevcut EPDAD Yönetim Kurulu ve EFAK üyeleri, değerlendiriciler, Kurucular Kurulu üyeleri, başandan beri EPDAD’ın gelişimine katkıda bulunan kalite gönüllüsü meslektaşlarım ve öğrencilere teşekkürü bir borç biliyorum.

Prof. Dr. Cemil Öztürk
EPDAD Yönetim Kurulu Başkanı

TARİHÇE

EPDAD'ın Kısa Tarihi

EPDAD 14 Haziran 2012 tarihinde kurulmuştur. Bununla beraber EPDAD'ın tarihi temelleri 1999-2001 yıllarında YÖK / Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Faslı kapsamında geliştirilen Türkiye Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Sistemine kadar inmektedir. Bu nedenle bu yazıda EPDAD'ın tarihi bu olayı da içeren tarihi bağlamda ele alınmaktadır.

Tarihsel Zemin

Türkiye'de öğretmen yetiştiren programların akreditasyonuna yönelik çalışmalar, ilk kez 1990'lı yıllarda başlamıştır. Öğretmen yetiştirme alanında Millî Eğitim Bakanlığı ile YÖK arasında gerekli iş birliği ve koordinasyonu sağlamak üzere kurulan Öğretmen Yetiştirme Millî Komitesi (ÖYMK)'nin ilk icraatlarından biri, eğitim fakültelerinde niteliksel bir standartlaşmayı sağlamak için harekete geçmek olmuştur. Komite, 12-14 Kasım 1998 tarihinde Ankara'da toplanarak öğretmen yetiştirmede kalite güvencesi için akreditasyon sistemi kurmanın gerekli olduğu görüşünü benimsemiştir. Bu görüşün uygulanabilirliğini araştıran Komite, ABD ve İngiltere'de yürütülen kalite güvence sistemlerini de irdelemiştir. Söz konusu toplantının ardından eğitim fakülteleri öğretim elemanlarını akreditasyon sistemi konusunda bilgilendirmek için bir dizi seminer düzenlenmiştir. Bu arada, Amerikan ve İngiliz danışmanlar ve Türk uzmanlar tarafından Türkiye öğretmen eğitimi akreditasyon sisteminin alt yapısı oluşturulmuştur. Belirlenen standartlar ve uygulama süreci dokümanları altı fakültede yürütülen pilot çalışmalar sonunda son şeklini almıştır. Bu belgeler Türkiye'de Öğretmen Eğitiminde Standartlar ve Akreditasyon adlı kitapta toplanmıştır. Kurulan sistem ve pilot çalışmalardan elde edilen sonuçlar Edirne Eğitim Fakülteleri Dekanlar Konferansı'nda tartışılmıştır. Ayrıca eğitim fakültelerinde tanıtım seminerleri yapılmıştır. Fakat geliştirme süreci tamamlanan bu sistem ulusal akreditasyon sistemine dönüşme aşamasında kaderine terk edilmiştir. Bunun en önemli nedenleri ülkede uygun bir akreditasyon kültürünün olmaması, akreditasyonun bürokratik denetim aracı olarak görülüp akademik özgürlüğe aykırı bulunması ve her şeyden önemlisi yeni YÖK yönetiminin projeye sahip çıkmamasıdır. Sonuç olarak 1998 - 2001 yılları arasında geliştirilen eğitim fakülteleri akreditasyon sisteminin son aşamada terk edilmesi, EPDAD'ın faaliyet alanı bakımından çok büyük bir kayıp olmuştur. Sistem uygulamaya konsaydı öğretmenlik eğitimi, ülkede akreditasyon uygulaması yapılan ilk alan olacak; bu alanda ilk program akreditasyonu en az on beş yıl daha önce yapılacaktı. Söz konusu projeden geriye kalan ulusal birikimin EPDAD tarafından etkin bir biçimde kullanılmış olması, 1998-2001 deneyiminin Türkiye kalite güvencesi ve akreditasyon tarihine hazin bir sonla geçmesini önlemiştir.

EPDAD'ın Kuruluşu

EPDAD'ın resmî kuruluş süreci 20-21 Ocak 2012 tarihinde Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'nin ev sahipliğinde yapılan Eğitim Fakülteleri İnisiyatif Geliştirme ve Değerlendirme Çalıştayı ile başlamıştır. Adı geçen Fakülte'nin Dekanı Prof. Dr. Cemil Öztürk'ün daveti üzerine toplanan eğitim fakülteleri dekanları, daha önce bilgi ve görüşlerine sunulan yönergeyi onaylayarak Eğitim Fakülteleri Dekanlar Konseyi [EFDEK]'ni kurmuşlardır. Konseyin aldığı tarihî kararlardan biri, Atatürk Eğitim Fakültesi dekanlığı bünyesinde oluşturulan EPDAD Kuruluş Hazırlık Komisyonu tarafından yürütülen akreditasyon sistemi kurma çalışmalarının bundan böyle EFDEK'in himaye ve gözetiminde sürdürülmesidir. Buna paralel bir diğer önemli karar ise Konseyin daha önce eğitim fakültelerinin görüşlerine sunulan EPDAD Tüzüğü'nü kabul etmesidir. Marmara Üniversitesi Çalıştayı ve ilk EFDEK toplantısında (2012) alınan kararlar Yürütme Kurulu tarafından uygulamaya konuldu. Yürütme Kurulu çalışmaları iki koldan yürütmüştür. Bilkent Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Alipaşa Ayas akademik çalışmaları yürütmekle görevlendirildi; O da akreditasyon sisteminde görev alacak personelle ilgili ön çalışmaları başlattı. Diğer taraftan Atatürk Eğitim Fakültesi Dekanlığının himayesinde yürütülen çalışmalar sonunda Eğitim Fakülteleri Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği [EPDAD] kuruldu. Geçici Yönetim Kurulu Başkanlığına Atatürk Eğitim Fakültesi Prof. Dr. Cemal Yıldız seçildi. Dernek tüzüğü İstanbul Valiliği İl Dernekler Müdürlüğü tarafından 14 Haziran 2012 tarihinde onaylandı. Böylece EPDAD'ın resmî kuruluş süreci tamamlanmıştır.

Tanıtım, Eğitim ve Kültür Oluşturma Faaliyetleri

EPDAD'ın kuruluşunu izleyen ilk iki yıl büyük ölçüde tanıtım, eğitim ve kültür geliştirme faaliyetleri yapmıştır. Bu faaliyetlerin amacı öğretmen yetiştiren kurumlarda kalite güvencesi ve akreditasyona yönelik olumlu tutum geliştirmek, farkındalık oluşturmak, yönetici ve öğretim elemanlarını temel bilgi ve becerilerle donatmaktır. EPDAD bu amaçla Eğitim Fakülteleri Dekanlar Konseyi (EFDEK) ile iş birliği yaparak adı geçen kurumların yönetici ve öğretim elemanlarına yönelik eğitim etkinlikleri (konferans, seminer, çalıştay vs.) düzenlemiştir. Bu etkinlikler vasıtasıyla 187 eğitim fakültesi dekanı ve/veya dekan yardımcısı kalite güvencesi/akreditasyon eğitimi almıştır.

Sistem Kurma ve Geliştirme Faaliyetleri

YÖK EPDAD'ın yaptığı sistem altyapısı kurma çalışmalarını başından itibaren olumlu karşılamıştır. II. Olağan Genel Kurul tarafından seçilen üyelere EPDAD Yönetim Kurulu, Prof. Dr. Cemil Öztürk'ün başkanlığında Türkiye'de öğretmen eğitimi akreditasyon sistemini kurmak için bir dizi faaliyete imza atmıştır. Bu faaliyetler aşağıdaki kronolojide özetlenmiştir.

EPDAD Gelişim Kronolojisi

14 Haziran 2012. İstanbul İl Dernekler Müdürlüğü tarafından EPDAD Tüzüğü kabul edildi ve kuruluşu onaylandı.

24 Ağustos 2015. YÖK'e başvurularak söz konusu proje kapsamında hazırlanan standartlar ve dokümanların güncellenerek kullanılabilmesi için izin talep edilmiştir. YÖK bu yazıya olumlu cevap vermiş; bunun üzerine sistem kurma çalışmalarına başlanmıştır.

15 Ekim 2012-15 Ekim 2014. EPDAD tanıtım, bilgilendirme ve kültür oluşturma faaliyetleri dönemi.

15 Ekim 2014. YÖK'ün EPDAD'ı ulusal kalite kuruluşu olarak yetkilendirmesi.

24 Ağustos 2015. YÖK'e başvurularak söz konusu proje kapsamında hazırlanan standartlar ve dokümanların güncellenerek kullanılabilmesi için izin talep edilmiştir. YÖK bu yazıya olumlu cevap vermiş; bunun üzerine sistem kurma çalışmalarına başlanmıştır.

Haziran - Eylül - 2015. Öğretmen Eğitimi Standartları ve Akreditasyon Süreci Güncelleme Çalışma Grubu kurulmuştur. Prof. Dr. Mehmet Gültekin'in başkanlığında kurulan altı kişilik bu grup; YÖK - Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında hazırlanan standartlar ve dokümanları Dünya'daki mevcut uygulamalarla karşılaştırmıştır. Yaklaşık bir ay süren çalışma sürecinin sonunda hazırlanan raporda bazı düzenlemelerle söz konusu standartlar ve dokümanların EPDAD tarafından kullanılabilmesi açıklanmıştır.

01-02 Ekim 2015. Öğretmen Eğitimi Standartları ve Akreditasyon Süreci Güncelleme Çalışma Grubu tarafından EPDAD- Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi iş birliğiyle 01-02 Ekim 2015 tarihinde gerçekleştirilen Öğretmen Eğitimi Standartları ve Akreditasyon Süreci Çalıştayında tartışılmıştır. Bu çalıştayda hazırlanan raporda kaydedilen tespit ve görüşler, kurulan Standart ve Doküman Geliştirme Çalışma Grubu'nun çalışmalarına esas teşkil etmiştir.

Nihayet bu grup EPDAD Akreditasyon El Kitabı'nın altyapısını oluşturmuştur.

Bu kitap EPDAD'ın 2016 yılında başlattığı akreditasyon çalışmalarının yol haritasıdır. YÖK'ün 24 Ağustos 2015 tarihli yazısıyla başlayıp yaklaşık bir yıl devam eden bu süreçte 52 öğretim elemanı ve öğrenci rol almıştır.

27-28 Kasım 2015. [DEÇ1] Değerlendirici Eğitimi Çalıştayı I, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Kadıköy, İstanbul.

24-25 Aralık 2015. [DEÇ2] Değerlendirici Eğitimi Çalıştayı II, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Cebeci - Ankara

24 Aralık 2016. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık [RPD] Eğitimi Alan Standartları Geliştirme Çalışmaları. Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi RPD Anabilim Dalı'nda Prof. Dr. Süleyman Doğan'ın başkanlığında kurulan Ön Çalışma Grubu, alana özgü standartları ve süreçleri belirleyerek daha sonra toplanacak çalıştayda üzerinde çalışılacak dokümanı hazırlamıştır. Bu doküman 24 Aralık 2016 tarihinde Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nin ev sahipliğinde toplanan Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Eğitimi Standartları Çalıştayında müzakere edilerek müteakip öğretim yılında uygulanacak alan standartlarına temel teşkil etmiştir. Kalite güvence sistemi, doğası gereği sürdürülebilir bir gelişim sürecinin varlığını gerektirmektedir.

19-21 Mayıs 2017. Uluslararası Öğretmen Eğitimi ve Akreditasyon Kongresi I, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İstanbul.

30 Ocak 2018. YÖKAK'ın EPDAD'ı ikinci kez yetkilendirmesi.

28 Nisan 2018. Değerlendirici Eğitimi Çalıştayı III, Eyüboğlu Oteli, Ankara.

27-29 Ekim 2018. Uluslararası Öğretmen Eğitimi ve Akreditasyon Kongresi II, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Rize.

15 Aralık 2018. Değerlendirici Eğitimi Çalıştayı IV, Eyüboğlu Oteli, Ankara.

SAYILARDA EPDAD

EPDAD'ın bugüne kadarki faaliyetleri ve bunların sonunda ortaya çıkan hareket kabiliyet ve kapasitesini görmek için gerekli sayısal verilerden bazıları aşağıda verilmiştir:

GÖSTERGELER	SAYI
Üye	60
Öğretim Elemanı Değerlendiriciler	127
Öğrenci Değerlendiriciler	27
Akredite Edilen Programlar	28
Akredite Edilme Sürecindeki Programlar	70
Sürekli Gelişim Çalıştayları (Adı farklı olmakla birlikte amaç ve kapsam yönünden bu gruba giren çalıştayları da bu sayıya dahildir.)	4
Öğretim Elemanı Değerlendirici Eğitimi Çalıştayları	5
Öğrenci Değerlendirici Eğitimi Çalıştayları	4
Kurum Hazırlık Eğitimi Etkinlikleri (Efak ile Birlikte Düzenlenen Etkinlikler Dahil.)	5
Düzenlenen Uluslararası Kongre	2
Ofis	1
Ofis Elemanı	3

Kaynak: EPDAD Arşivi.

Eylül 2019'daki bu tablo sürekli değişim halindedir. Bu hareket şimdiye kadar olumlu yönde seyretmiştir

ITEAC'2019

30 Kasım - 1 Aralık

Kongre Yeri: TED Üniversitesi, ANKARA

ULUSLARARASI ÖĞRETMEN EĞİTİMİ VE AKREDİTASYON KONGRESİ

III. Uluslararası Öğretmen Eğitimi ve Akreditasyon Kongresi

2017 yılından beri gerçekleştirilen Uluslararası Öğretmen Eğitimi ve Akreditasyon Kongresi'nin üçüncüsü, 30 Kasım - 1 Aralık 2019 tarihlerinde EPDAD ve TED Üniversitesi Eğitim Fakültesi işbirliği ile Ankara'da TED Üniversitesi yerleşkesinde gerçekleştirilecektir. Kongrenin temel amacı; öğretmen eğitiminin niteliğini artırmaya ilişkin yeni yönelim ve uygulamalar, özellikle kalite güvence sistemleri ve akreditasyon üzerine yapılan araştırmalarla elde edilen bilimsel bilginin paylaşılması için uluslararası bir zemin oluşturmaktır. Bunun yanı sıra Türkiye'de öğretmen eğitimine yönelik bilgi, bilinç ve farkındalık seviyesinin yükselmesine ve kalite kültürünün yaygınlaşmasına katkıda bulunmaktadır.

Davetli konuşmacılar

Davetli konuşmacılar arasında akreditasyon konularında önemli çalışmalarda bulunmuş olan New England Yükseköğretim Komisyonu (NECHE) Başkanı Prof. Dr. Barbara Brittingham ile Avrupa Akreditasyon Konsorsiyumu (ECA) ve Orta ve Doğu Avrupa Kalite Güvence Kurumları Ağı'nın (CEENQA) Başkan Yardımcılığı görevlerini yapan Prof. Dr. Ivan Leban yer almaktadır.

Prof. Dr. Barbara Brittingham

6 ulusal akreditasyon kuruluşunun kurullarında ve 25'ten fazla ülkede bakanlıklar ve üniversitelerle çalışmıştır. Halen, İrlanda Kalite ve Yeterlikler Kurulu ile İzlanda Kalite Kurulu'nun kurullarında hizmet vermektedir. ABD Senatosu HELP Komitesi nezdinde uzaktan eğitim ve yetkinlik temelli eğitim ve ABD Yüksek Temsilciler Meclisi Yükseköğretim ve İş Gücü Eğitimi Alt Komitesi'nden önce

akreditasyon konularında önemli çalışmalarda bulunmuştur.

Prof. Dr. Ivan Leban

2013-2018 yılları arasında Avrupa Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Birliği'nin asil üyesi ve EQAR'da kayıtlı olan- Slovenya Yükseköğretim Kalite Güvence Kurumu'nun yöneticiliğini yapmış, 2001-2005 yılları arasında Ljubljana Üniversitesi'ndeki Bologna reformunu destekleyerek ECTS kredi sistemi ve Diploma Eki'ni tanıtılmasında önemli rol üstlenmiş, 2006-2018 yılları arasında Avrupa Üniversiteler Birliği'nin (EUA IEP) Slovenya, Karadağ, Makedonya, Türkiye, Romanya, Bulgaristan, Polonya, Portekiz, Letonya, Kazakistan, Rusya, Gürcistan, Litvanya'daki üniversitelerin kurumsal dış değerlendirme programında dış değerlendirici olarak görev almıştır. Ayrıca Avrupa Akreditasyon Konsorsiyumu (ECA) ve Orta ve Doğu Avrupa Kalite Güvence Kurumları Ağı'nın (CEENQA) Başkan Yardımcılığı görevlerinde bulunmuş olan Leban, Slovenya Yükseköğretim Kalite Güvence Kurumu'nun Avrupa Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Birliği (ENQA) tarafından yapılan değerlendirmelerine katılmıştır.

Her iki isim de akreditasyonda uluslararası alanda çok önemli katkılar sunmuşlardır. Bir kalite ajansı olarak EPDAD'ın misyonu öğretmen eğitiminde kalite güvencesini sağlayarak daha nitelikli öğretmenler yetiştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Bu çerçevede kongre konuları da öğretmen eğitiminden akreditasyona ve alan eğitimine geniş bir kapsamdadır.

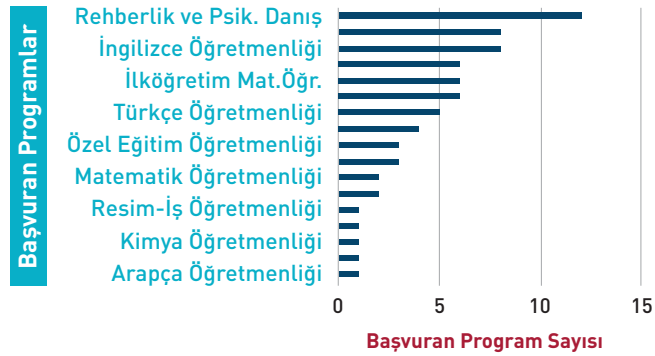

AKREDİTASYON

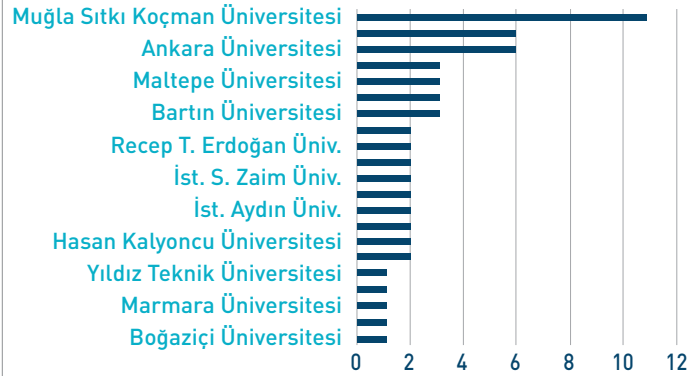
2019-2020 değerlendirme döneminde program değerlendirme ve akreditasyon hizmeti almak üzere EPDAD'a başvuran kurum ve program sayısında %100'ün üzerinde artış meydana gelmiştir. Öyle ki yeni başlayan dönem için 19 üniversiteden 70 program müracaat etmiştir. Söz konusu programların alanlara göre dağılımı Grafik 1'de gösterilmektedir. Bu dönemde en fazla başvurunun Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanında olduğu, bunun yanında daha önce başvuru olmayan alanlarda hareketlenmenin başladığı dikkati çekmektedir.

Grafik 1: 2019-2020 Döneminde Başvuran Programların Alanlara Göre Dağılımı

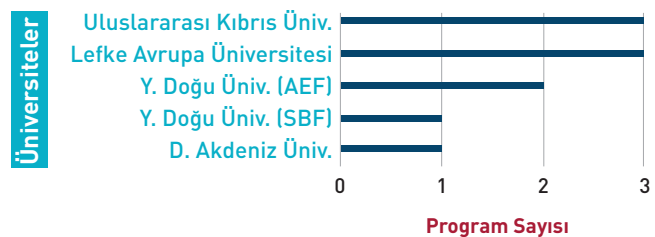
Grafik 2'de ise program değerlendirme ve akreditasyon başvurusunda bulunan lisans programlarının üniversitelere göre dağılımı gösterilmektedir.

Grafik 2: 2019-2020 Döneminde Başvuru Yapan Kurumların Program Sayısına Göre Dağılımı (Yurtiçi)

Grafik 3'te ise Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden program akreditasyonu için EPDAD'a başvuran programların üniversitelere göre dağılımı gösterilmektedir.

Grafik 3: 2019-2020 Döneminde KKTC'den Akreditasyon Başvurusunda Bulunan Programların Üniversitelere Göre Dağılımı

EĞİTİM FAALİYETLERİ

EPDAD bir ulusal dış değerlendirme kuruluğu olarak -halen- Türkiye ve Kuzey Kıbrıs'ta program değerlendirme ve akreditasyon faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu kapsamda yapılan faaliyetlerin getirdiği iş yükü ve hacminin katlanarak artması, sistemin genişletilmesini zorunlu hale getirmiştir. Nitekim EPDAD söz konusu faaliyetlerin omurgasını oluşturan ziyaret ekiplerinde görev alacak takım başkanları ve değerlendiricilerin sayı ve kalitesini artırmak için düzenli olarak eğitim faaliyetleri yapmaktadır. Bu bağlamda 2019 yılında yapılan eğitim faaliyetleri şunlardır:

- ✓ Takım Başkanları Sürekli Gelişim Çalıştayı
- ✓ 5. Öğretim Elemanı Değerlendirici Eğitimi Çalıştayı
- ✓ 4. Öğrenci Değerlendirici Eğitimi Çalıştayı

Takım Başkanları Sürekli Gelişim Çalıştayı

EPDAD kalite güvencesi kavramının kuramsal temeline uygun olarak sürekli gelişim sürecinde bulunmaktadır. Kısaca PUKÖ Döngüsü olarak adlandırdığımız kalite çemberinin aşamalarını izleyerek yaptığımız çalışmalar devam etmektedir. Bu bağlamda EPDAD takım başkanları arasında tüm değerlendirme ve akreditasyon süreçleriyle ilgili ortak bilgi çerçevesi oluşturulması, tutum ve eylem birliğinin sağlanması için 21 Eylül 2019 tarihinde Ankara Hotel Midi'de Takım Başkanları Sürekli Gelişim Çalıştayı düzenlemiştir. Takım Başkanları Sürekli Gelişim Çalıştayı altı oturumda gerçekleşmiştir.

Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Cemil Öztürk'ün açılış konuşması ile başlayan çalıştayda; Prof. Dr. Yüksel Kavak, Prof. Dr. Hayati Akyol, Prof. Dr. Yasemin Aydoğan, Prof. Dr. Süleyman Sadi Seferoğlu ve Prof. Dr. Süleyman Doğan'ın moderatörlüğünde EPDAD program değerlendirme

kurum/program ziyaretlerinde görev alan takım başkanlarıyla deneyim paylaşımı yapılmıştır. Son oturumda ise Prof. Yüksel Kavak'ın moderatörlüğünde EPDAD Takım Başkanları Program Değerlendirme ve Akreditasyon Süreci; Prof. Dr. Yüksel Kavak Öğretmen Eğitiminin Programlarının Değerlendirilmesinde Standartlar, Göstergeler ve Derecelendirme; Prof. Dr. Hayati Akyol Kurum Program Ziyareti: Ziyaret Takımı, Değerlendirme Süreci ve Raporlama; Prof. Dr. Süleyman Doğan Öz Değerlendirme Raporu ve Diğer Kanıtların Değerlendirilmesi konusunda; Prof. Dr. Süleyman S. Seferoğlu ziyaret süreçleri hakkında sunumlarını yapmışlardır. Bir sonraki oturumda ise Prof. Dr. Filiz Bilge ve Prof. Dr. Mehmet Gültekin kurum ziyaretiyle ilgili örnek olay çalışması yapmışlardır. Son oturumda moderatörler katılımcıların akreditasyon sürecine ilişkin sorularını cevaplamışlardır. Çalıştay belge takdimi ile sona ermiştir.

Öğretim Elemanı Değerlendirici Eğitimi Çalıştayı – 5

Öğretmen eğitiminin kalitesini artırarak milli eğitim sisteminin gelişimine hizmet etmeyi amaçlayan EPDAD'ın program değerlendirme ve akreditasyon faaliyetlerinin temel taşı, bu süreçte görev alan değerlendiricilerdir. Değerlendiriciler, gönüllüler arasından seçilir ve ihtiyaca göre açılan değerlendirici eğitimi programlarında yetiştirilir. 2019-2020 değerlendirme döneminde değerlendirici iş yükünün artması üzerine yeni değerlendiricilerin yetiştirilmesi için 5. Değerlendirici Eğitimi Çalıştayı düzenlenmiştir. 21-22 Eylül tarihinde Ankara'da Hotel Midi'de gerçekleştirilen diğer programlarla bütünleşik olarak tasarılan çalıştay verimli geçmiştir. Çalıştay Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Cemil Öztürk'ün EPDAD'ın kuruluş amacı, statüsü, yapısı ve faaliyetleri hakkında yaptığı sunumla başlamıştır.

Prof. Dr. Yasemin Aydoğan EPDAD Program Değerlendirme ve Öğretmen Eğitiminin Programlarının Değerlendirmesinde Standartlar, Göstergeler ve Derecelendirmesinde; Prof. Dr. Hayati Akyol Kurum Program Ziyareti: Ziyaret Takımı, Değerlendirme Süreci ve Raporlama; Prof. Dr. Süleyman Doğan Öz Değerlendirme Raporu ve Diğer Kanıtların Değerlendirilmesi konusunda; Prof. Dr. Süleyman S. Seferoğlu ziyaret süreçleri hakkında sunumlarını yapmışlardır. Bir sonraki oturumda ise Prof. Dr. Filiz Bilge ve Prof. Dr. Mehmet Gültekin kurum ziyaretiyle ilgili örnek olay çalışması yapmışlardır. Son oturumda moderatörler katılımcıların akreditasyon sürecine ilişkin sorularını cevaplamışlardır. Çalıştay belge takdimi ile sona ermiştir.

PAYDAŞLARA YÖNELİK EĞİTİM

EPDAD Kurum Temsilcileri Akreditasyon Hazırlık Eğitimi Çalıştayı

EPDAD kurulduğu yıldan itibaren program değerlendirme ve akreditasyon hizmeti sunduğu paydaşlarının söz konusu sürece hazırlanması için bazı eğitim etkinlikleri gerçekleştirmiştir.

2012-2014 yıllarında bu etkinlikler EFDEK ile işbirliği içinde planlanan konferans, panel ve atelye çalışmaları şeklinde olmuştur. İlk kez 2019-2020 değerlendirme döneminde EPDAD akreditasyonu için başvuruda bulunan eğitim fakültesi lisans programlarının temsilcilerine, sürecin tüm aşamalarını içine alan kapsamlı bir eğitim verilmiştir. 30 Haziran Pazar günü İstanbul Bostancı Green Park Otelde yapılan çalıştaya farklı kurumlardan 50'ye yakın temsilci katılmıştır. Program Prof. Dr. Cemil Öztürk'ün EPDAD Öğretmenlik Eğitimi Programları Akreditasyonu: Kurum, Sistem ve Uygulama Süreci hakkında konuşması ile başlamıştır.

EPDAD Öğretmenlik Eğitimi Programları Akreditasyonda Standartlar, Göstergeler ve Kanıtlar ile ilgili bir sunum yapmıştır.

Doç. Dr. Gönül Sakız EPDAD Öğretmenlik Eğitimi Programları Akreditasyonunda Öz Değerlendirme Raporu - I; Prof. Dr. Cemil Öztürk/ Prof. Dr. Feral Ogan-Bekiroğlu/Doç. Dr. Gönül Sakız EPDAD Öğretmenlik Eğitimi Programları Akreditasyonunda Öz Değerlendirme Raporu - II hakkında açıklamalar yapmışlardır. Daha sonra Uygulama Sürecine İlişkin Sorulara yönelik bilgilendirme ve deneyim paylaşımı yapılmıştır.

SÜREKLİ GELİŞİM ETKİNLİKLERİ

Kalite Güvencesinin temel özelliklerinden biri dinamik bir süreç olmasıdır. Bir sistemin iyi kurulmuş olması, bir gün işlevini yitirmeyeceği anlamına gelmez. Çünkü sistemin alış – veriş içinde bulunduğu çevrenin sağladığı girdilerin ve/veya talep ettiği ürünlerin niteliği değişebilir. Bu durum sistemin kendisini yenilemesini gerektirir. Bu daimi hareketlilik “sürekli gelişim” anlayışını beraberinde getirmiştir. Kısaca her sistem gibi kalite kuruluşları da sürekli olarak kendini yenilemelidir.

EPDAD Sürekli Gelişim Çalıştayı

EPDAD'ın mevcut sistem ve uygulamaları, ulusal ve uluslararası standartlara uygunluk açısından kontrol etmek ve önlem almak ve böylece PUKÖ döngüsünü tamamlamak amacıyla 22-23 Haziran tarihlerinde İstanbul Green Park Otel Bostancı'da Sürekli Gelişim Çalıştayı (SGÇ) düzenlemiştir.

Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK Çalıştayı'nın açılış konuşmasında SGC'nin amaç, kapsam ve öneminden bahsetti. İki gün süren bu çalıştayda katılımcılar dört gruba ayrılmıştır.

Birinci Grup Prof. Dr. Yüksel Kavak'ın moderatörlüğünde Akreditasyon Standartlar, Göstergeler ve Kanıtlar; bu grubun alt grubu RPD Standartları, Göstergeleri ve Kanıtları; İkinci Grup Prof. Dr. Süleyman Doğan'ın moderatörlüğünde Öz Değerlendirme Raporu Geliştirme; Üçüncü Grup Prof. Dr. Hayati Akyol'un moderatörlüğünde Saha Ziyareti Süreci Geliştirme; Dördüncü Grup Prof. Dr. Salih Çepni'nin moderatörlüğünde Ölçme ve Değerlendirme konuları üzerine çalışmıştır. Her grup ele aldığı konuya ilişkin mevcut

standart ve dokümanları; uygulama deneyimleri, paydaş dönütleri ve yeni yönelimler ışığında değerlendirerek güncellemeye çalışmıştır. Çalıştayı'nın ikinci günü 22 Haziran'da ortak oturum yapılarak dört grup birleştirilmiştir ve her grubun moderatörü diğer gruplardaki katılımcılara bir gün önce yaptıkları çalışmaların sonuçları ile ilgili sunum yapmıştır. Tüm katılımcılar ile beyin fırtınası yapılarak yapılacak düzenlemeler ile ilgili prensip kararları alınmıştır. Program Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK'ün konuşması ve katılım belgelerini sunması ile son bulmuştur. EPDAD'ın PUKÖ döngüsünü tamamlayarak mevcut program değerlendirme ve akreditasyon sürecini bütünüyle güncellemeyi amaçlayan bu çalışma Aralık 2019 içinde tamamlanacaktır.

Türkiye’de İlk Öğretmen Eğitimi Akreditasyonu Deneyimi 1999 – 2001

Prof. Dr. Yüksel KAVAK

Türkiye öğretmen yetiştirme ve kalite güvencesi tarihinde YÖK / Dünya Bankası Millî Eğitimi Geliştirme Projesi (MEGEP) kapsamında yürütülen çalışmaların tarihi bir önemi vardır. Akademik çevreden ciddi eleştiriler alan bu proje üç modülden oluşmaktaydı. Bunlar (i) öğretmen yetiştirme sisteminin yeniden yapılandırılması, (ii) öğretim elemanı yetiştirilmesi, (iii) öğretmen eğitimi akreditasyon sistemi kurulması başlıklarını taşıyordu. İlk iki modül planlandığı şekilde tamamlandı. Fakat üçüncüsü bazı nedenlerle yarım kaldı. Pilot çalışmaları yapıp uygulama aşamasına gelen Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Sistemi uygulamaya konulmadı. Böylece öğretmen yetiştiren kurumlar/programlar akreditasyon sistemine sahip olmada öncü olma şansını kaçırmış oldu. EPDAD YÖK’ten kalite tescil belgesini alıp çalışmalara başladığında 2001 yılında kaderine terk edilen ulusal birikimi değerlendirme yoluna gitti. Pilot çalışmaları yapılan sistem dokümanlarını güncelleyerek uygulamaya koydu. Yetiştirilen uzmanları da en etkin biçimde değerlendirmeye çalıştı. EPDAD Bülten’in bu sayısında kısaca özetlediğimiz bu tarihi süreci; en önemli tanıklarından biri olan EPDAD EFAK [Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Kurulu] üyesi Prof. Dr. Yüksel Kavak ile konuştuk. Böylece tarihe not düşme ödevimizi yapmak istedik. Sayın Hocamıza kıymetli zamanlarını bize tahsis edip bilgilerini bizimle paylaştığı için teşekkürlerimizi sunuyoruz.

1990’lı yıllarda genel olarak yükseköğretim alanında akademik değerlendirme ve kalite geliştirme yönündeki eğilimler nasıldı?

Öncelikle, Türk yükseköğretim sistemini de etkileyen, Avrupa ve bir çok ülkede yükseköğretim alanındaki gelişimleri vurgulamak gerekir. Bunlar; 1980’lerden itibaren kamu yönetiminde hızla yaygınlaşan “kalite geliştirme” anlayışının eğitim sektörü üzerindeki etkileri, yükseköğretim alanında Avrupa ülkelerinde şeffaflık, hesap verme, girişimci üniversite ve toplumsal taleplere duyarlı olma yönündeki eğilimler, uluslararasılaşma, hareketlilik ve diplomaların tanınması ve Avrupa Yükseköğretim alanı oluşturmaya yönelik Sorbon Deklarasyonu (1998) ve Bologna Deklarasyonudur (1999). İkinci olarak, aynı yıllarda, Türk yükseköğretim sisteminde akademik değerlendirme ve kalite geliştirme yönündeki arayışlar vurgulanabilir. Bunlardan birincisi, 1990’ın ortalarında bazı üniversitelerimizin (ODTÜ, Bilkent, Boğaziçi Üniversiteleri) mühendislik fakülteleri programlarının ABD’deki ABET (Accreditation Board for Engineering and Technology) kuruluşu tarafından akredite edilmesi, Türk yükseköğretim sisteminin akreditasyonla ilk tanışması olarak nitelendirilebilir. İkincisi, OECD ve AB ülkelerine benzer bir akademik değerlendirme sistemi kurulmasına yönelik olarak Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılan ve 8 üniversitenin bazı programlarını kapsayan fizibilite çalışması sonucunda 1998 yılında ortaya konulan

rapordur. Raporda, diğer ülkeler gibi Türkiye’de de yükseköğretime olan talebin giderek artması nedeniyle mevcut standartların korunmasının ve iyileştirilmesinin gittikçe güçleştiğine dikkat çekilerek, söz konusu standartların periyodik olarak kontrol edilmesi amacıyla bir kalite değerlendirme veya akreditasyon sisteminin oluşturulması önerilmektedir. Böylece yükseköğretim hizmetlerinin niteliğinin güvence altına alınması hedeflenmektedir. 1990’lı yıllardaki arayışların üçüncüsü de 1998 yılında öğretmen eğitiminde akreditasyon çalışmasının başlatılmasıdır. Tüm bu gelişmelere bakıldığında, Türk yükseköğretim sisteminde kaliteyle ilgili arayış ve başlangıç uygulamalarının Avrupa ülkeleriyle eşzamanlı olarak yürütüldüğü söylenebilir.

Yükseköğretimdeki genel eğilimlerin yanında öğretmen eğitiminde akreditasyonun başlangıcına yönelik özel durumlar var mıdır?

Bu gelişme ve çeşitli raporlardan edindiğim izlenim, yükseköğretim alanındaki akreditasyon çalışmalarında öğretmen eğitiminin ön plana çıkmasını iki gerekçeyle açıklayabiliyorum. Birincisi, yukarıda vurgulamış olduğum yükseköğretim sistemi içindeki arayışlar, ikincisi de 1990 yılında uygulamaya konulan Milli Eğitim Geliştirme Projesi. Proje, genel olarak Türk eğitim sisteminin niteliğini geliştirmek olarak tasarlanmış, özel amaçları arasında da öğretmen eğitiminin kalitesini geliştirmeye yer verilmiştir. Kalite geliştirme stratejileri arasında, Yükseköğretim Kurulu ile işbirliği içerisinde ortak bir yönlendirme komitesi kurulması, program geliştirme, fakülte-okul işbirliğinin güçlendirilmesi, öğretim elemanlarının yetiştirilmesi, donanım sağlama vb konulara yer verilmiş ancak başlangıç aşamasında, bir akreditasyon sistemi kurulması hedeflenmemiştir. Öyle anlaşıyor ki, yükseköğretim alanındaki gelişmeler projeye “öğretmen eğitiminde standartların belirlenmesi ve akreditasyon sisteminin” oluşturulması konusunu sonradan gündeme getirmiştir. Bu arada Yükseköğretim Kurulu tarafından “Öğretmen Eğitiminde Akreditasyon: İngiltere ve ABD Modelleri” başlıklı bir rapor yayımlanmıştır (A. Yıldırım ve H. Şimşek, 1998).

1999-2001 Öğretmen Eğitimi Akreditasyon süreci nasıl başlamış ve gelişmiştir? Projeyi kimler yönetmiştir? Proje kapsamında hangi faaliyetler yapılmıştır?

Proje, Milli Eğitim Geliştirme Projesi’nin Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi bileşeninin bir alt bileşeni olarak başlatılmış, dolayısıyla YÖK ve Milli Eğitim

Bakanlığı ortaklığında yürütülmüştür. Projenin genel olarak yönlendirilmesi, yeni kurulan Öğretmen Yetiştirme Milli Komitesi tarafından sağlanmıştır. Proje yönetimi, Yükseköğretim Kurulu Proje Koordinasyon Birimi adı altında yapılmış ve Birim Başkanı olarak, Yükseköğretim Kurulu üyesi Prof. Dr. Barbaros GÜNÇER görev almıştır. Projede; ekip başkanı olarak Dr. Margaret Sands, danışman olarak o tarihte ABD Rhode Island Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı olan Prof. Dr. Barbara Brittingham ve çeşitli üniversitelerimizin eğitim fakültelerinden 13 Akreditasyon Çalışma Grubu üyesi yer almıştır. (Prof. Dr. Suzan Erbaş, Prof. Dr. Yüksel Kavak, Prof. Dr. Leman Tarhan, Doç. Dr. Alipaşa Ayas, Doç. Dr. Ülker V. Osam, Doç. Dr. Vedat Özsoy, Doç. Dr. Seyhun Topbaş, Yrd. Doç. Dr. Dilek Ardaç, Yrd. Doç. Dr. Yusuf Badavan, Yrd. Doç. Dr. Paşa T. Cephe, Yrd. Doç. Dr. Ahmet Ok, Yrd. Doç. Dr. Turan Paker, Yrd. Doç. Dr. Leyla Tercanlıoğlu). Proje ve Akreditasyon Çalışma Grubu tarafından yapılan ve bir yerde projenin öyküsü olarak nitelendirilebilecek faaliyetler şöyle özetlenebilir:

1. Haziran 1998: Proje Yönetim Grubu ve Öğretmen Yetiştirme Milli Komitesi üyelerinin ABD ve İngiltere akreditasyon sistemlerini inceleme gezisi ve bu incelemeler sonucunda hazırlanmış ilk rapor.
2. Ekim 1998: İki yabancı danışman sağlanması ve çeşitli eğitim fakülteleri ve alanlardan 13 öğretim üyesinin katılımıyla akreditasyon çalışma grubunun oluşturulması. Standart ve akreditasyon sürecine ilişkin doküman hazırlık çalışmalarının başlaması.
3. 12-14 Kasım 1998: Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitiminde Akreditasyon - Uluslararası Konferans. 43 eğitim fakültesinden 94 kişilik, Milli Eğitim Bakanlığı’ndan 27 kişilik katılım.
4. Şubat 1999: Altı eğitim fakültesinde (ODTÜ Eğitim Fakültesi, GÜ Gazi Eğitim Fakültesi, DEÜ Buca Eğitim Fakültesi, Ana. Üniv. Eğitim Fakültesi, ÇÜ Eğitim Fakültesi, KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi) pilot uygulamalar yapma.
5. Nisan 1999: Edirne Dekanlar Konferansı: 43 eğitim fakültesi ve Milli Eğitim Bakanlığı temsilcilerinin katılımı ve altı aylık akreditasyon çalışmalarının katılımcılara sunulması ve tartışılması.
6. Mayıs 1999: Edirne Konferansındaki tartışmaların ışığında, standartlar ve akreditasyon dokümanlarına son biçimi verme ve Öğretmen Eğitiminde Standartlar ve Akreditasyon El Kitabının yayımlanması (1999).

7. Mayıs - Haziran 1999: Yetiştirme etkinlikleri. Akreditasyon konusunda iki eğitim etkinliği düzenlenmiştir. Bunların ilkinde, eğitim fakültelerinin faaliyette bulunan tüm programlarından birer temsilcinin katılımıyla akreditasyon sistemi tanıtılmış ve katılımcılar kendi programlarını akreditasyon için hazırlama konusunda yetiştirmişlerdir. İki gün süren programa 200'ün üzerinde öğretim üyesi katılmıştır. İkinci program ise "Değerlendirici Yetiştirme Programı"dır. Ankara'da gerçekleştirilen bu programın amacı, gelecekteki akreditasyon ziyaretlerinde görev alacak değerlendiricileri (ekip üyesi) hazırlamak idi. Çeşitli alan uzmanlarından 23 kişinin katıldığı program üç gün sürmüştür.

8. Haziran 1999 : Van Dekanlar Konferansı: 43 eğitim fakültesinin ve Milli Eğitim Bakanlığı temsilcilerinin katılımıyla düzenlenen konferansta tamamlanan akreditasyon çalışmaları ve el kitabı sunulmuştur.

9. Haziran 1999: Akreditasyon çalışma grubu üyelerinin (13 kişi), ABD ve İngiltere akreditasyon sistemlerini inceleme gezileri (10 gün)

10. Bu tarihten itibaren 2001 yılına kadar yine pilot nitelikli bazı çalışmalar ve "değerlendirici eğitimi" yapılmıştır.

1999 - 2001 Öğretmen Eğitimi Akreditasyon süreci nasıl sona ermiştir? Projenin sona erdirilme gerekçesi nedir? Projenin uygulanamayışının sonuçları nelerdir? Söz konusu projenin çalışma grubu üyesi olarak EPDAD'ın oynadığı misyon hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Hepimizin bildiği gibi 1999 yılında Bologna Süreci başlamış, 2001 yılında da Türkiye dahil olmuştur. Bologna sürecinin ana hedeflerinden birisi de Avrupa ölçeğinde yükseköğretimde kalite güvence sistemlerinin oluşturulması ve ülkeler arasında bu konudaki işbirliklerinin güçlendirilmesidir. Bu bağlamda, Avrupa genelinde 2000 sonrası yükseköğretimde kalite güvencesi çalışmaları Bologna

Süreci şemsiyesi altında uygulanmaya başlamıştır. Başka bir açıdan, 2000 sonrası uygulamalarının itici gücü Bologna Süreci olmuştur. Bu açıdan bakıldığında, tüm yükseköğretim sistemimiz için birinci evre olarak adlandırabileceğimiz 1990'lı yıllardaki arayışlarla kalite güvencesi ve akreditasyonun temelleri atılmış, 2000'li yıllardaki ikinci evre uygulamaları Bologna Süreci ile entegre bir biçimde yürütülmüş ve yürütülmektedir. Eğer, 1999 yılında hazırlanan Öğretmen Eğitiminde Standartlar ve Akreditasyon El Kitabı o tarihlerde hayata geçirilmiş olsaydı bugün Eğitim Fakülteleri, akreditasyon sürecinin yirminci yılını kutluyor olacaktı. Tüm bu gelişmelerle birlikte, Türkiye'de kalite güvencesi ve akreditasyonla ilgili yasal düzenlemeler, kurumsal yapılanmalar (akreditasyon dernekleri) ve 2015 yılında ulusal düzeyde Yükseköğretim Kalite Kurulu oluşturulmuştur. EPDAD, 2014 yılında tescil edilmiş, akreditasyon işlemleri de 2018 yılında başlamıştır. Bu süreç, öğretmen eğitiminde 1999 yılında temelleri atılan akreditasyon sisteminin yeniden canlandırılmasıyla oluşmuş, birinci evredeki çalışma ve deneyimlerin üzerine inşa edilmiştir. Bunun önemli bir avantaj olduğunu düşünüyorum. EPDAD'ın kuruluşunu öğretmen eğitimi açısından çok önemli görüyorum. Böylece, Eğitim Fakültelerimiz, belirlenmiş standartlar açısından hem kendilerini değerlendirme hem de dış değerlendiriciler tarafından sürekli bir izleme ve değerlendirme mekanizmasına kavuşmuştur. EPDAD bu yönleriyle öğretmen eğitiminde iyileşmelerin itici gücü bağlamında önemli bir kilometre taşı olacak ve tarihsel bir misyon üstlenecektir.

EPDAD
YAYINLARI

Merdivenköy Mah. Karaman Sok. No:2 K: 2/5 Kadıköy / İstanbul 34732
T: +90 (216) 376 07 08 - G: +90 (530) 710 11 87 - M: epdad@epdad.org

www.epdad.org.tr

 twitter.com/epdadtr

 facebook.com/epdadtr

 instagram.com/epdadtr

